

IV col·loqui internacional del projecte *Mimesi*

METAFICCIÓ: RENAIXEMENT & BARROC

METATEATRE BARROC

Georges Forestier (Université Paris IV Sorbonne)

Les enjeux de la metafiction chez Molière

Nou comèdies (dues de les quals de Molière) van ser escrites durant el que es coneix com "La disputa de l'escola de les dones", esdevinguda entre juny i desembre de 1663. Va començar sis mesos després de l'aparició de *L'École des femmes* (26 de desembre de 1662), que sembla haver provocat una profunda "revolta" i crítiques ràpidament oblidades. Però amb l'aparició l'1 de juny de 1663 de *La Critique de L'École des femmes*, Molière no només va posar en funcionament un repte sorprenent (preparat per un autèntic "brunzit" durant els mesos anteriors) i va crear el que la posteritat ha anomenat "la disputa de l'escola de les dones", sinó que va articular també la metaficció molieresca.

Aquesta comèdia no és, però, només una resposta desproporcionada en relació amb la intriga promoguda pels germans Corneille i amb les crítiques difoses des dels salons, sinó que va fer possible un nou tipus de teatre. Un teatre en què Molière debat sobre Molière i sobre la seva obra, sobre teoria dramàtica, gèneres i públic. *La Critique de L'École des femmes*, que adopta la forma d'un diàleg crític disfressat de conversa de saló, va fer escola perquè els altres autors de seguida van tornar el guant per criticar Molière i, al seu torn, totes aquestes comèdies converteixen Molière i la seva obra en objecte de ficció, amb petites dosis de teoria dramàtica i algunes qüestions de gènere. Però Molière va aprofitar una resposta, titulada *El retrat del pintor* [Molière va ser durant algun temps conegut com "el pintor"] per desplaçar el debat des de l'obra a la persona i per això es va posar ell mateix damunt l'escenari, transformant així la "disputa" en la celebració de la primera "estrella" de l'era moderna a França. Els termes i els temes d'aquestes "comèdies sobre Molière" seran l'essència de la meva ponència.